

Vergunningen, toezicht en handhaving onder de Omgevingswet

Is uw gemeente op tijd klaar?

Webinar 24 maart 2020

Patricia Palmen, coördinator VTH implementatie Omgevingswet

Agenda

1. **Minimale vereisten en wenkend perspectief**
2. Uitgangspunten en wet vertaald naar VTH
3. Wat betekent dit voor implementatie?
4. Conclusie
5. Meer informatie

Minimum voor VTH-proces

Basisvereisten:

- Proces verkennen initiatief ingericht (incl participatie)
- Vergunningen en meldingen kunnen ontvangen (techniek)
- Vergunningen en meldingen kunnen behandelen (proces)
- Vergunningen en meldingen kunnen beoordelen (beoordeling)

Minimum voor VTH-proces

Basisvereisten:

- Proces verkennen initiatief ingericht (incl participatie)
- Vergunningen en meldingen kunnen ontvangen (techniek)
- Vergunningen en meldingen kunnen behandelen (proces)
- Vergunningen en meldingen kunnen beoordelen (beoordeling)

Ook toezicht en handhaving ingericht!

VTH ook aan Wkb aangepast!

Minimum voor VTH-proces

Basisvereisten:

- Proces verkennen initiatief ingericht (incl participatie)
- Vergunningen en meldingen kunnen ontvangen (techniek)
- Vergunningen en meldingen kunnen behandelen (proces)
- Vergunningen en meldingen kunnen beoordelen (beoordeling)

Ook toezicht en handhaving ingericht!

VTH ook aan Wkb aangepast!

Gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit ingesteld

Vergunningen en meldingen indieningsvereisten kunnen aanleveren

- **Kunnen aanleveren van vragenbomen**
- **Snelle dienstverlening voor topactiviteiten**

HET NIEUWE OMGEVINGSSTELSEL

De 4 verbeteringen

Minder en overzichtelijke regels, meer ruimte voor initiatieven en lokaal maatwerk en vertrouwen als uitgangspunt. Dat is waar de Omgevingswet voor staat. Het doel van een initiatief in de fysieke leefomgeving moet centraal staan in plaats van de vraag: 'mag het wel?'.

1 Inzichtelijk omgevingsrecht

Van een wirwar aan regels naar een inzichtelijk en voorspelbaar stelsel dat eenvoudig is in gebruik.

2 Leefomgeving centraal

Van een sectorale naar een samenhangende benadering van de leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving.

3 Ruimte voor maatwerk

Meer ruimte voor decentrale overheden voor gebiedsgericht maatwerk en het maken van eigen afwegingen.

4 Sneller en beter

Snellere en betere besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

Beleidscyclus

Agenda

1. Minimale vereisten en wenkend perspectief
2. **Uitgangspunten en wet vertaald naar VTH**
3. Wat betekent dit voor implementatie?
4. Conclusie
5. Meer informatie

Omgevingswet: beter beschermen en benutten

- Regelen wat op die locatie nodig is
- Ja, als benadering
- Vertrouwen en verantwoordelijkheid
- Via afweging:
 - Zorgplicht (niet alleen als vangnet),
 - Algemene regels
 - Informatieplicht
 - Meldplicht
 - Vergunningplicht
- Bevoegd gezag: mate gedetailleerde regels in vergunning en plan.

Hoe heeft de wetgever dat ingericht?

- Meer wetten onder de OW; grondslagen veranderen, meer lokaal geregeld
- Onlosmakelijkheid wordt losgelaten
- Bevoegd gezag:
 - Enkelvoudig activiteiten
 - Meervoudig: decentraal, magneet, eens bevoegd gezag bij provinciale complexe bedrijven
- Advies en advies met instemming
- Inrichting naar activiteit (activiteit centraal)
- Meer onder reguliere procedure....
- Lex silencio positivo verval

Wat verandert er o.a. materieel (op hoofdlijnen)?

- Bouwen:
 - Knip: technische toets en omgevingsplan
 - Wkb
- Brandveilig gebruik van vergunning naar melding
- Bodemtaken van provincie naar gemeenten
- Beperkingengebied
- Rijksmonument
- Waterschap/RWS: coördinatieregeling

- Van OLO naar DSO; maar voor toezicht en handhaving.... Nog steeds inspectieview?
- Milieu en buitenplans reguliere procedure

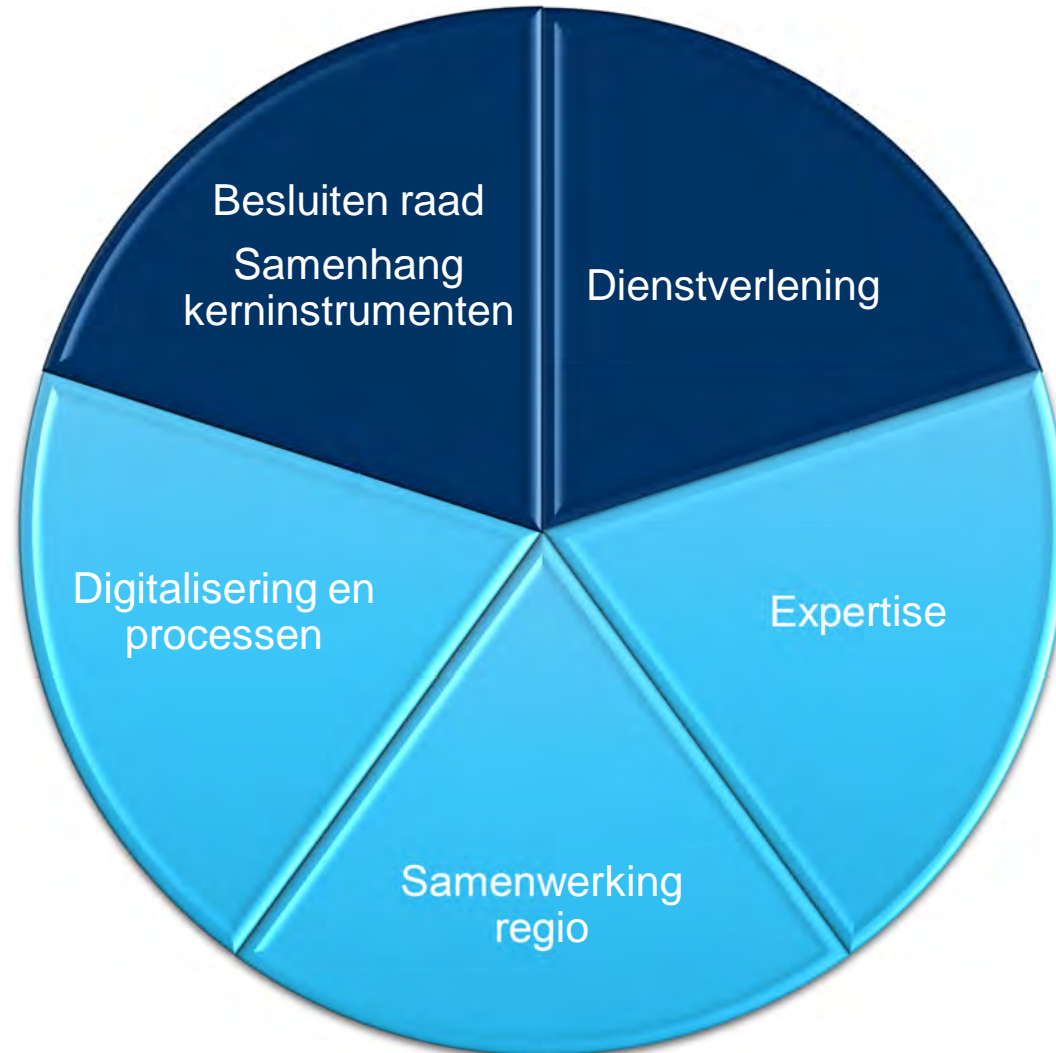
Relatie toezicht en handhaving

- Vertrouwen-ja-als.... Waarschuwingsbeleid?
- Prioriteringsbeleid in relatie tot verzoeken tot handhaving?
- Flexibiliteitsregeling: overdragen bg
- Dubbele handhavingsbevoegdheid
- Overtreding van alle gedoogplichten is strafbaar te stellen
- Bestuurlijke boete uitgebreid: bevoegdheid op cultureel erfgoed en Seveso-inrichtingen (of brzo)
- Zorgplicht: naast bestuursrechtelijk ook strafrechtelijk te handhaven
- Van inrichting naar activiteit in combinatie met loslaten onlosmakelijkheid: zorg voor goede informatie

Agenda

1. Minimale vereisten en wenkend perspectief
2. Uitgangspunten en wet vertaald naar VTH
3. **Wat betekent dit voor implementatie?**
4. Conclusie
5. Meer informatie

Richten

Besluiten raad
Samenhang
kerninstrumenten

Dienstverlening

Inrichten

Digitalisering en
processen

Expertise

Samenwerking
regio

Richten

1. Dienstverlening

Dienstverlening

- Analyse initiatieven:
Soorten initiatieven:
 - Eenvoudig en enkelvoudig (snel te verlenen ...)
 - Meerdere adviezen binnen de gemeente / OD
 - Complex: buitenplans en meerdere partnersDiversiteit aanvragers
- Visie op dienstverlening:
 - Persoonlijke dienstverlening, snelservice, omgevingsoverleg/tafel
 - Wat digitaal (toepasbare regels, continuïteit dienstverlening olo)
 - Participatieondersteuning
 - Wat betekent dit voor de gemeentelijke vergunning/meldingsplichten?
 - Doorwerking toezichthouden: kwaliteit dienstverlening, waarschuwingsbeleid, verzoeken handhaving
- Voorlichting: over Omgevingswet en overgang naar nieuwe wet

Waarom nodig?

- Nieuwe wet en DSO: herinrichten proces en kennis en aansluiten op het DSO
- Behalen reguliere termijnen
- Soms verstandig initiatiefnemers te stimuleren meerdere activiteiten in 1 keer

Richten

Rol raad, samenwerking, juridische regels en
samenhang kerninstrumenten

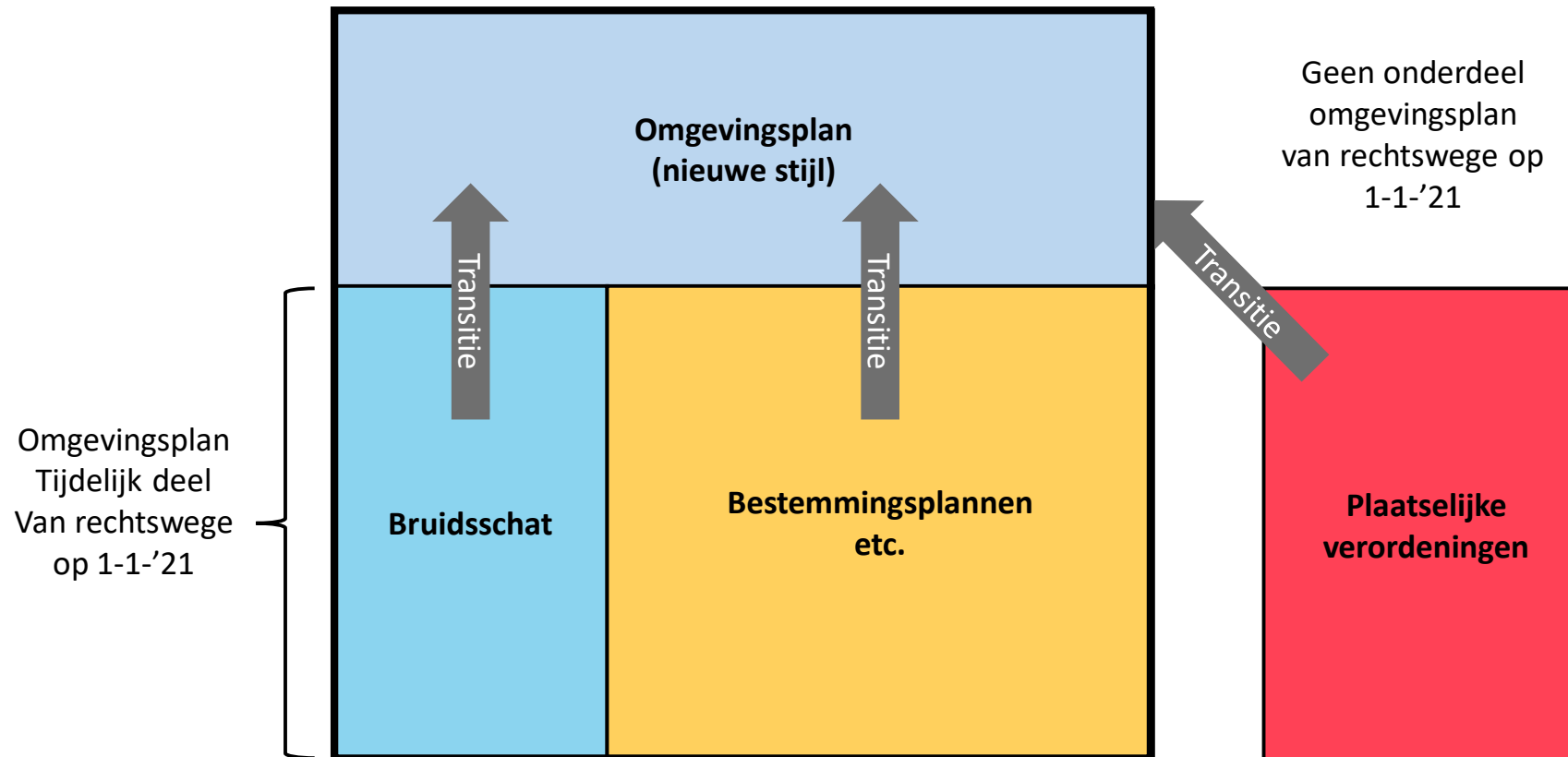
Raad/ samenhang kerninstrumenten

- Huidige lokale verordeningen opschonen?
- Investerings nodig dienstverlening en beleid (interbestuurlijk): ambitie
- Op agenda bij raad tbv invoering van de Omgevingswet*
- Wijze waarop omgevingsplan ontwikkeld wordt: fasering/planning*

Op agenda bij de raad

- Rol raad bij aanvragen buitenplanse omgevingsplanactiviteiten?
- Participatieverplichtingen bij bepaalde buitenplanse omgevingsplanactiviteiten
- Welke individuele gevallen uitgebreide procedure ipv reguliere procedure?-->college
- Instellen Commissie ruimtelijke kwaliteit
- Bijstellen arrangementen/kwaliteit: Samenwerking OD (basistakenpakket) en andere partners bij implementatie Omgevingswet VTH (uitgangspunten vast stellen/verkennen)
- Kaders ontwikkelen voor de leges*
- Beslissingen mandaat/delegatie en aanwijzen toezichthouders

Relatie Omgevingsplan en VTH

Overgangsfase van tijdelijk omgevingsplan (incl. bruidsschat) en verordeningen naar omgevingsplan conform:

- Planning en stijl gebiedsgewijze, themagewijze of incrementele aanpak
- Let op in bruidsschat voor op: zijn geen meldingen opgenomen maar informatieplichten

Bij ontwikkelen omgevingsplan:

- Feitelijke situatie en activiteiten: Kennis bij VTH
- Duidelijkheid over gebruikruimte en cumulatie
- Let op dat bij wijzigingen bruidsschat en reeds verleende vergunningen; de strengste eisen gelden
- Afspraken over wijze van uitvoeren van het VTH-beleid:
 - Waarschuwingbeleid
 - Overdragen bg
 - Prioriteringsbeleid

Afwegingen leges: individuele keuzes

- Milieu
- Brandveilig gebruik / bodem
- Gevolgen Wkb
- Al dan niet dereguleren (bijv bijbehorende bouwwerken)
- Dienstverlening en samenwerking (in hoeverre onderling doorbelasten)

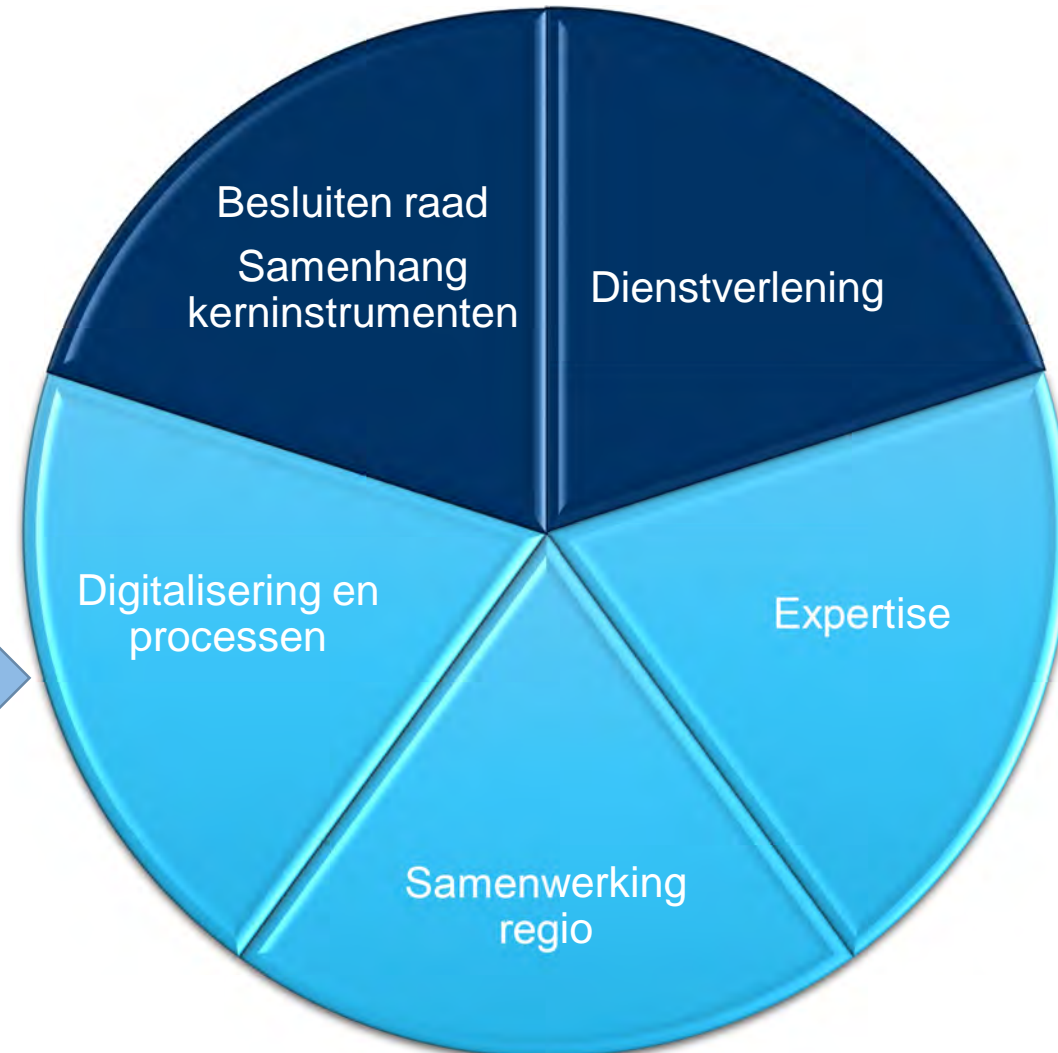
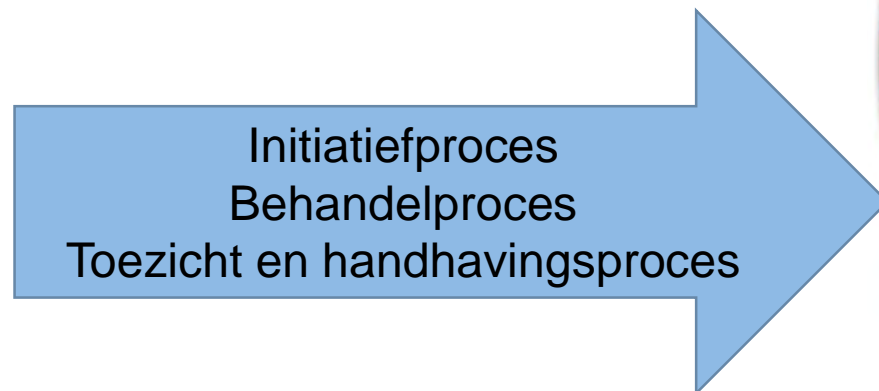
Inrichten

- Processen en digitalisering
- Samenwerking regio
- Expertise

Inrichten..... door te doen: oefen

- Processen en digitalisering
- Samenwerking regio
- Expertise

Inrichten

3. Processen en digitalisering

DSO-LV

Kunnen ontvangen
vergunningen, meldingen en
informatieplichten

STAM

DSO-LV

Vergunning checken;
maatregelen op maat;
indieningsvereisten
formulier

STTR

STAM

Kunnen ontvangen
vergunningen, meldingen en
informatieplichten

Vergunning checken;
maatregelen op maat;
indieningsvereisten
formulier

STTR

Kunnen ontvangen
vergunningen, meldingen en
informatieplichten

STAM

DSO-LV

Regels op kaart kunnen

Stop-tpod

Vergunning checken;
maatregelen op maat;
indieningsvereisten
formulier

STTR

Kunnen ontvangen
vergunningen, meldingen en
informatieplichten

STAM

DSO-LV

Regels op kaart kunnen

Stop-tpod

Samenwerkingsvoorziening
(ook via e-herkenning te benaderen)

Juridische vereisten proces

- Meer onder de reguliere procedure:
 - Buitenplanse en milieuvergunningen!
 - Concreet: binnen 8 weken besluit
 - Advies met instemming: + 4 weken; evt 6 weken verlengen
 - Evt zienswijze (indien bg nodig acht); bezwaar en beroep daarna
 - In overleg met initiatiefnemer evt uitgebreide procedure
 - Besluit college uitgebreide procedure (na horen initiatiefnemer)

Uitgebreide procedure:

- 6 maanden (incl ontwerpbesluit en zienswijze) evt 6 weken verlengen
- Beroep daarna

Verzoeken om handhaven en zorgplicht

Toepasbare regels continuering dienstverleningsniveau

- Het rijk draagt zorg voor digitaliseren rijksregels en bruidsschat:
 - Checkers/ vragenbomen (vergunning/meldingsplichtig/informatieplichtig, topactiviteiten)
 - Maatregelen op maat (AIM)
 - Aanvraagformulieren
- Zelf te doen bij overgangsfase (als er nog geen nieuw omgevingsplan is):
 - Vragenbomen maken voor de huidige olo-activiteiten lokale verordeningen
 - Eventueel aanscherpen aanvraagformulier (op basis indieningsvereisten voor eigen lokale verordening)

Uitdagingen bij het inrichten van processen

- Gekozen dienstverlening
- Meer onder de reguliere procedure:
 - Buitenplanse en milieuvergunningen
 - Goede 'triage' nodig
- Meer wetten/adviseurs
- Andere werkwijze toezichthouder/handhaver: steeds meer algemene regels/bedoeling wet (minder checklijstje)
- Initiatiefnemer mag (bijna) alles apart aanvragen

Beslissingen digitalisering en processen

- Software aanschaffen:
 - STAM : aansluitslot voor 1 april aangeven (met leverancier!)
 - STTR
- Overgangsfase: afronden ‘oude aanvragen’ en nieuwe aanvragen
- Beslis welke en hoe je toepasbare regels ontwikkelt voor korte en lange termijn?
- Ga aan de slag met het inrichten van proces initiatieven, behandelen en toezicht (ook voor Wkb)
 - Wat is daarbij de rol van de OD e.a. en de regio?
 - Oefenen:
 - Droog en nat met casussen (eenvoudig/meervoudig/interbestuurlijke casussen)
 - Met beschikbare procesbeschrijvingen werkende processen voor gemeenten:
 - Initiatievenproces (incl. omgevingstafel)
 - Behandelproces
 - Maak inzichtelijk welke randvoorwaarden je moet vervullen en regel in!:
 - Indieningsvereisten huidige olo-taken? Standaarddocumenten? consequenties informatieplichten ipv meldingsplichten in bruidsschat

Een concept proces ter ondersteuning van gemeentes om te komen tot procesinrichting die Omgevingswetproof is

Omschrijving en doel

Dit proces verkent het initiatief, onderzoekt de mogelijkheden, begeleidt het initiatief en maakt keuzes resulterend in een interactief en gedragen ontwerp door initiatiefnemers, overheid en belanghebbenden. Het proces kan eventueel resulteren in een concept vergunning.

Processtappen

Input

Activiteiten

Output

Rollen

Informatievoorziening

	Intake verzoek verkenning initiatief	Verkennen mogelijkheden initiatief	Afstemmen ontwerp initiatief	Afstemmen vergunningsaanvraag
Klantverwachting	<ul style="list-style-type: none"> Snel inzicht in wenselijkheid, haalbaarheid en bijbehorend advies Snel contact en duidelijkheid over vervolg 	<ul style="list-style-type: none"> Duidelijke toetsingskaders Kunnen meedenken en gehoord worden Participatie van belanghebbenden Goed onderbouwde haalbaarheidsanalyse 	<ul style="list-style-type: none"> Bevestiging van het voorgenomen initiatief Betrokkenheid gemeente bij de totstandkoming van ontwerp Gezamenlijke planning opgesteld 	<ul style="list-style-type: none"> Duidelijke aanvraagvereisten Eenvoud, helder en snelle aanvraag
Processtappen	Intake verzoek verkenning initiatief	Verkennen mogelijkheden initiatief	Afstemmen ontwerp initiatief	Afstemmen vergunningsaanvraag
Input	<ul style="list-style-type: none"> Verzoek Omgevingsoverleg (DSO/website) Initiatief van externe initiatiefnemer (telefoon/mail) Initiatief vanuit interne projecten/programma's (intake formulier) <p>Let op: Input komt overal in de organisatie binnen!</p>	<ul style="list-style-type: none"> Verzoek Omgevingsoverleg (DSO/website) Advies wenselijkheid Advies vervolgproces Vastgelegde afspraken met initiatiefnemer 	<ul style="list-style-type: none"> Haalbaarheidsadvies Programma van eisen (Intentie) Overeenkomst Eventuele onderzoeken Kaders waarbinnen de initiatiefnemer het initiatief uit moet voeren Adviezen 	<ul style="list-style-type: none"> Definitief ontwerp Advies overheid omtrent ontwerp met afspraken Anterieure overeenkomst
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> Trechteren van alle initiatieven Bespreken wenselijkheid per initiatief Adviseren over vervolgproces/route Bepalen rollen en kostenverdeling gemeente/initiatiefnemer Eventueel afwijzen initiatief 	<ul style="list-style-type: none"> Omgevingstafel organiseren (o.a. adviezen verzamelen) Afstemmen met initiatiefnemer en belanghebbenden Integraal verkennen en onderzoeken van haalbaarheid en mogelijkheden en vaststellen kaders Opstellen programma van eisen Eventueel (laten) uitvoeren van onderzoeken Eventueel opstellen (intentie) overeenkomst, in overleg met de initiatiefnemer Afstemmen met portefeuillehouder 	<ul style="list-style-type: none"> Bespreken oplossingsrichtingen en keuze maken Voorleggen aan College en (eventueel) Raad Keuze vertalen in een globaal ontwerp en daarna in een detail ontwerp (actie initiatiefnemer) Opstellen anterieure overeenkomst, in overleg met de initiatiefnemer Voorbereiden wijzigen omgevingsplan, indien nodig Er wordt geparticipeerd met de omgeving 	<ul style="list-style-type: none"> In overleg met de initiatiefnemer wordt de vergunningsaanvraag voorbereid Er wordt aangegeven waar de aanvraag aan moet voldoen om deze in behandeling te kunnen nemen Er wordt eventueel een concept vergunning opgesteld De initiatiefnemer wordt begeleid bij de indiening van de aanvraag, hij dient zelf de aanvraag in
Output	<ul style="list-style-type: none"> Advies wenselijkheid Advies vervolgproces Vastgelegde afspraken met initiatiefnemer Eventuele afwijzing 	<ul style="list-style-type: none"> Haalbaarheidsadvies Programma van eisen Optioneel: (Intentie) Overeenkomst Eventuele onderzoeken Kaders waarbinnen de initiatiefnemer het initiatief uit moet voeren Adviezen 	<ul style="list-style-type: none"> Definitief (en gedragen), gezamenlijk ontwerp, met overheidsbreed advies Anterieure overeenkomst Adviezen 	<ul style="list-style-type: none"> Duidelijkheid over de eisen van de vergunning aanvraag en bijlagen Concept vergunning (eventueel) Concept aanvraag (eventueel)
Rollen	<ul style="list-style-type: none"> Initiatiefnemer Relatiemanager Initiatiefmanager/eigenaar Intaketeam/tafel Eventueel ketenpartners 	<ul style="list-style-type: none"> Initiatiefnemer Belanghebbende Initiatiefmanager/eigenaar Omgevingsteam (met ketenpartners) aan Omgevingstafel 	<ul style="list-style-type: none"> Initiatiefnemer Belanghebbende/participant Initiatiefmanager/eigenaar College en Raad Omgevingsteam (met ketenpartners) aan Omgevingstafel 	<ul style="list-style-type: none"> Initiatiefnemer Initiatiefmanager/eigenaar Casemanager vergunningen
Informatievoorziening	<ul style="list-style-type: none"> Vastleggen en raadplegen klantgegevens Vastleggen contactmomenten en documenten 	<ul style="list-style-type: none"> DSO: verzoek Omgevingsoverleg, met documenten DSO: adviesaanvragen en adviezen ketenpartners VTH-/zaaksysteem: registratie van de zaak, de zaakgegevens, de contacten en de documenten Toetsen kaders en regels overheid breed Opslaan programma van eisen Integraal haalbaarheidsadvies vastleggen 	<ul style="list-style-type: none"> DSO: nieuwe documenten DSO: adviesaanvragen en adviezen ketenpartners VTH-/zaaksysteem: Vastleggen contactmomenten, ontwerp en advies Opslaan stukkenstroom naar College en Raad Vastleggen voorgestelde wijzigingen in instrumentarium, kaders en regels 	<ul style="list-style-type: none"> Aanvullen verzoek omgevingsoverleg in DSO door initiatiefnemer Opslaan participatiegegevens Vastleggen definitief ontwerp Vastleggen van afspraken met initiatiefnemer, inclusief anterieure overeenkomst Vastleggen concept vergunning

www.gemmanabnl.nl/rdce/ghbr/bedrijfsprocesomgevingwet Groenot tekst: batenet effect van de Omgevingswet op dit proces

Effecten van de Omgevingswet op dit proces

- Het integraal interbestuurlijk afwegen van initiatieven is essentieel om een breed gedragen advies te kunnen afgeven
- Participatie- en ontwerpactiviteiten liggen bij de initiatiefnemer, de gemeente kan hierbij ondersteunen
- Van nee tenzij naar ja mits..... Oplossingsgerichte benadering van de overheid; flexibiliteit met het ook op wat kan en mag
- De doorlooptijd van het grootste deel van de vergunning aanvragen is straks 8 weken, wat maakt dat (complexe) initiatieven vooraf zoveel mogelijk getoetst, geparticipeerd en ontworpen moeten worden om bij de vergunningsaanvraag de 8 weken doorlooptijd te behalen

Inrichten

4: samenwerking

Wat moet samenwerking opleveren:

- Inzicht in hoe adviseurs en behandeldiensten te bereiken en betrokken willen zijn tbv:
 - Initiatieffase
 - Behandelfase
- Inzichtelijk maken hoe de behandelprocedure verloopt bij advies en advies met instemming: transparantie proces, plus afstemming en contact
- T.b.v. oriëntatie/intake: wat is nodig qua basisinformatie en hoe brengt adviseur dat over aan bg?

Beslissingen rondom samenwerking

- Vraag partners om mee het proces van *initiatieven* en *behandelen te ontwikkelen*.
Wees duidelijk wie faciliteert.
- Oefen met casus en richt met elkaar proces in, om afspraken op termijn te verankeren, eerst proeven en beproeven, samen doorstaan
- Hoe stemmen we toezichthouden/handhaven af als er meerdere bevoegd gezagen zijn? (informatie-uitwisseling)
- Interbestuurlijke regels.....

Inrichten

5. Expertise

Beslissingen expertise

- Opleidingsplan juridische expertise
- Inregelen lijnorganisatie met wetgevingskennis, proces en DSO-content
- Welke expertise nodig tbv oude aanvragen en nieuwe aanvragen
- Benodigde expertise toezichthouder en handhaver
- Ontwikkelen en werken met standaarddocumenten?

Agenda

1. Minimale vereisten en wenkend perspectief
2. Uitgangspunten en wet vertaald naar VTH
3. Wat betekent dit voor implementatie?
4. **Conclusie**
5. Meer informatie

Conclusie

- Stam-koppeling (aansluitslot) en STTR
- VTH'ers moeten kunnen werken met de wet!
 - Dienstverlening helder; waar nodig toepasbare regels gemaakt
 - Benodigde raadsbesluiten tijdig genomen
 - Processen en digitalisering is mee geoefend en is ingeregeld
 - Afspraken met OD en andere partners (GGD, VR, waterschap, partners, rijk)
 - Kennis!

Lijnmanagement en programmamanagement samen:

Oefen met casussen

Agenda

1. Minimale vereisten en wenkend perspectief
2. Uitgangspunten en wet vertaald naar VTH
3. Wat betekent dit voor implementatie?
4. Conclusie
5. **Meer informatie**

Meer informatie

Relevante links

- [Minimale acties Omgevingswet](#)
- [Spiekbriefje omgevingsvergunning](#)
- [Omgevingstafel](#)
- [Werkende processen](#)
- [Handreiking Toepasbare regels](#)
- [Proefprojecten Wet Kwaliteitsborging Bouw \(WKB\)](#)
- [Producten en dienstencatalogus voor zaaksystemen](#)
- [Aansluiten DSO-LV \(kookboek\)](#)
- [Samenwerkvoorziening](#)
- [Train the trainer Omgevingswet \(algemeen\)](#)
- [Train the trainer Omgevingswet \(mba specifiek\)](#)

Meer informatie

Stel je vragen via:

- Informatiepunt Omgevingswet
- Omgevingswet@vng.nl

Of kijk op de website:

- Specifiek voor gemeenten
- Wetgeving
- Implementatie omgevingswet (alle overheden)

Implementatievragen?

- Neem contact op met je Regionale implementatiecoach.